STUDIA EUROPAEA GNESNENSIA 26/2024
ISSN (Online) 2720-7145 ISSN (Print) 2082-5951
https://doi.org/10.14746/seg.2024.26.21

Agnieszka Ziebarth
(Poznań-Gniezno)
https://orcid.org/0009-0003-4859-1524

SPRAWOZDANIE Z III LIBERARIÓW GNIEŹNIEŃSKICH „PODMIOTOWOŚĆ KOBIET W KULTURZE EUROPEJSKIEJ. HISTORYCZNE KONTEKSTY I NOWE PERSPEKTYWY"

15 listopada 2024 roku w Auli Instytutu Kultury Europejskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Gnieźnie odbyło się sympozjum naukowe pt. „Podmiotowość kobiet w kulturze europejskiej. Historyczne konteksty i nowe perspektywy". Wydarzenie miało miejsce w ramach III Liberariów Gnieźnieńskich. Zgromadziło przedstawicieli różnych środowisk akademickich i kulturalnych, naukowców, studentów oraz młodzież szkół ogólnokształcących z Gniezna, a także mieszkańców miasta. Celem sympozjum było podjęcie interdyscyplinarnej dyskusji na temat roli kobiet w kulturze europejskiej, uwzględniającej zarówno ich historyczne znaczenie, jak i współczesne wyzwania związane z ich podmiotowością w różnych dziedzinach życia społecznego.

Organizatorem wydarzenia była Biblioteka Instytutu Kultury Europejskiej UAM, która w ramach cyklicznych Liberariów Gnieźnieńskich angażuje środowisko akademickie oraz lokalną społeczność w ważne debaty naukowe. Sympozja te mają charakter interdyscyplinarny i koncentrują się na różnorodnych zagadnieniach. Przyczyniają się do rozwoju wiedzy oraz refleksji nad kluczowymi problemami współczesnego świata nauki i kultury[1].

Partnerami III Libarariów były Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu oraz Biblioteka Kampusu Ogrody UAM w Poznaniu, które wspierały organizację i realizację inicjatywy. Uroczystego otwarcia Liberariów dokonał prof. UAM dr hab. Mateusz Jaeger, Dyrektor Instytutu Kultury Europejskiej

[1] Ziebarth 2023.

StEurGn 26, 2024: 329-339. © The Author(s). Published by: Adam Mickiewicz University Press, 2024.
Open Access article, distributed under the terms of the CC licence (BY, https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

UAM, który podkreślił kluczową rolę Biblioteki IKE jako przestrzeni kulturotwórczej. Zwrócił uwagę na znaczenie tematyki podmiotowości kobiet, szczególnie w kontekście rozwoju nauk humanistycznych.

Warto w tym miejscu wspomnieć, że Biblioteka IKE realizuje model biblioteki otwartej i inicjatywnej – zaspokaja potrzeby zarówno pracowników naukowych, jak i studentów, a także szerokiego kręgu odbiorców spoza uczelni. Zaangażowanie Biblioteki w organizowanie działań kulturalno-edukacyjnych wynika z jej aspiracji do wprowadzania innowacji oraz z potrzeby budowania silnej tożsamości instytucjonalnej. Organizowanie wydarzeń o wysokiej wartości merytorycznej, takich jak III Liberaria Gnieźnieńskie, wpływa na wzrost rozpoznawalności Biblioteki. Z kolei powtarzalność takich inicjatyw, wsparta tworzeniem przyjaznej atmosfery, sprzyja budowaniu trwałych więzi emocjonalnych między Biblioteką a jej odbiorcami.

Prowadzenie wydarzenia objęła mgr Agnieszka Ziebarth, kierowniczka Biblioteki Instytutu Kultury Europejskiej, pomysłodawczyni i koordynatorka Liberariów Gnieźnieńskich. Powitała gości oraz uczestników, zwracając uwagę na szeroki kontekst podmiotowości kobiet. Zaznaczyła, że temat wykracza poza ramy nauki i kultury – obejmuje również współczesne wyzwania społeczne, polityczne oraz kwestie równości i inkluzywności. Podkreśliła, że dyskusje o historii i równouprawnieniu kobiet nie tylko stanowią ważny element badań naukowych, ale także mają wpływ na kształtowanie społeczeństw, w tym na włączanie wszystkich grup społecznych w przestrzeń debaty publicznej. W swoim wystąpieniu Agnieszka Ziebarth zaakcentowała także wagę współpracy między różnymi jednostkami organizacyjnymi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, zwłaszcza w kontekście bibliotek UAM i wydziałów. Zauważyła, że integracja zasobów, wiedzy i działań takich instytucji umożliwia tworzenie wydarzeń o wysokiej wartości merytorycznej, które angażują szersze grono odbiorców, a także przyczyniają się do wzmacniania roli Uniwersytetu w środowisku akademickim i lokalnym. Dodała, że współpraca ta jest szczególnie istotna w kontekście budowania podmiotowości bibliotek jednostek organizacyjnych UAM.

Wśród znamienitych gości obecnych na wydarzeniu znaleźli się prof. dr hab. Katarzyna Dziubalska-Kołaczyk, Prorektor ds. Nauki UAM, Łukasz Muciok, Zastępca Prezydenta Miasta Gniezna, oraz mgr Edyta Szelejewska-Dembińska, Pełnomocniczka Rektora UAM ds. bibliotek jednostek organizacyjnych. Sympozjum zaszczycili także przedstawiciele instytucji kulturalnych i edukacyjnych, co podkreśliło szerokie zainteresowanie problematyką równości płci i emancypacji kobiet.

Program III Liberariów Gnieźnieńskich obejmował interdyscyplinarne referaty, które zgłębiały różnorodne aspekty podmiotowości kobiet, począwszy od analiz historycznych, poprzez zagadnienia językowe, aż po współczesne ruchy społeczne. Spotkanie stanowiło platformę wymiany myśli, skupiającą się na wielowymiarowej analizie roli kobiet w kształtowaniu kultury europejskiej. Wykłady dotyczyły zarów-

no zapomnianych lub marginalizowanych narracji historycznych, jak i współczesnych problemów związanych z równouprawnieniem, językiem i kobietami oraz ich aktywnym udziałem w ruchach społecznych. Uczestnicy mieli okazję do refleksji nad podmiotowością kobiet, która ukazuje się jako złożony fenomen, wymagający podejścia interdyscyplinarnego i uwzględniającego zmieniające się uwarunkowania historyczne i społeczne. Wydarzenie, będące wynikiem współpracy pomiędzy różnymi jednostkami akademickimi, podkreśliło znaczenie interdyscyplinarnego podejścia w badaniach nad rolą kobiet oraz wartość współpracy pomiędzy wydziałami i bibliotekami Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Gnieźnie, które wspólnie angażują się w inicjatywy promujące wiedzę o kulturze i historii kobiet.

Pierwszym i zarazem kluczowym wystąpieniem była prelekcja Profesor Elizy Grzelak zatytułowana „Język a kultura. Słów kilka o funkcjonalności komunikologicznej feminatywów". Profesor Grzelak, wybitna filolożka, językoznawczyni i komunikolożka, w swoim wystąpieniu zgłębiła temat feminatywów, czyli form żeńskich nazw zawodów, ról i tytułów, które stanowią ważny element współczesnego dyskursu językowego. Z perspektywy komunikologicznej oraz kulturowej omówiła ich funkcjonalność, wpływ na kształtowanie ról społecznych i kulturowych, a także ich znaczenie w kontekście równości płci i zmieniających się norm językowych. Zwróciła uwagę na związki między językiem a kulturą, podkreślając, jak język odzwierciedla i kształtuje nasze postrzeganie świata i ról społecznych. Wykład Profesor Grzelak wprowadził uczestników w tematykę nowoczesnej komunikacji i jej roli w procesach społecznych, edukacyjnych i kulturowych. Profesor Grzelak, której badania obejmują szeroki zakres zagadnień z dziedziny socjolingwistyki, komunikacji interpersonalnej oraz kulturowej, jest autorką wielu projektów edukacyjnych i współpracuje z licznymi uczelniami oraz organizacjami, co nadaje jej wystąpieniu głęboki, praktyczny kontekst. Wystąpienie prof. Grzelak wywołało żywą dyskusję na temat językowego obrazu świata i konieczności dostosowywania języka do współczesnych standardów równościowych.

W drugim wystąpieniu swój referat zatytułowany „Kilka słów o służbie wojskowej Polek – refleksje z badań własnych" przedstawiła dr Aneta Judzińska. Dr Judzińska, specjalistka w zakresie pedagogiki i psychologii, podjęła interdyscyplinarną analizę doświadczeń edukacyjnych i zawodowych polskich żołnierek, szczególną uwagę poświęcając procesowi socjalizacji w okresie służby kandydackiej. Przedstawione badania ukazały, jak relacje płci oraz utrwalone stereotypy i uprzedzenia kształtują karierę kobiet w zmaskulinizowanej przestrzeni wojskowej, jednocześnie podkreślając, że wykluczanie kobiet przez inne kobiety stanowi istotny, aczkolwiek często pomijany aspekt tych doświadczeń. Wykład zgłębiał także semantykę pojęcia żołnierskości i towarzyszące mu kontrowersje, co skłoniło uczestników do refleksji nad barierami utrudniającymi pełną integrację kobiet w służbach mundurowych.

Fot. 1. Rozpoczęcie konferencji

Fot. 2. Dyrektor Instytutu Kultury Europejskiej UAM, prof. UAM dr hab. M. Jaeger

Fot. 3. Pełnomocniczka Rektora ds. bibliotek jednostek organizacyjnych UAM, mgr E. Szelejewska-Dembińska

Fot. 4. Zastępca Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie, ppłk K. Mantey-Sekulska; prof. dr hab. E. Grzelak; Kierowniczka Biblioteki IKE UAM, mgr A. Ziebarth; mjr M. Rajska

Fot. 5. Debata panelowa pt. „Podmiotowość kobiet w kulturze europejskiej. Historyczne konteksty i nowe perspektywy"

W kontekście wykładu dr Judzińskiej zaproszonymi gośćmi byli przedstawiciele służb mundurowych, w tym Zastępca Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie, podpułkownik Karolina Mantey-Sekulska, major Monika Rajska, a także oficer prasowa Komendy Powiatowej Policji w Gnieźnie, aspirant sztabowa Anna Osińska oraz I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Gnieźnie, kom. Mariusz Masłowski. Obecne były również funkcjonariuszki Komendy Powiatowej Policji w Gnieźnie. Wysoki poziom merytoryczny wystąpienia oraz obecność gości z różnych służb mundurowych stworzyły przestrzeń do konstruktywnej dyskusji o roli kobiet w służbach publicznych, podkreślając wagę równości i integracji w zawodach zmaskulinizowanych.

Istotnym uzupełnieniem wystąpienia dr Anety Judzińskiej była możliwość pogłębionej dyskusji, która skupiła się na konkretnych aspektach funkcjonowania kobiet w służbie więziennej. Sesję pytań i odpowiedzi poprowadziła Zastępca Dyrektora Zakładu Karnego, ppłk Karolina Mantey-Sekulska, która jako praktyczka w tej dziedzinie przedstawiła kluczowe wyzwania i perspektywy związane z obecnością kobiet w strukturach penitencjarnych. W trakcie tej interaktywnej części poruszono m.in. zagadnienia dotyczące specyfiki pracy kobiet w jednostkach zamkniętych, ich kompetencji i przygotowania do pełnienia służby w kontekście genderowym, a także

problemów związanych z budowaniem autorytetu w środowisku zdominowanym przez mężczyzn. Dyskusja uwydatniła złożoność tych ról, wskazując na konieczność uwzględnienia w badaniach nad zawodami zdominowanymi przez tradycyjne modele męskości perspektyw zarówno teoretycznych, jak i praktycznych. Wkład ppłk Mantey-Sekulskiej w dialog akademicko-praktyczny wzbogacił refleksję na temat transformacji ról kobiet w służbach mundurowych. Stanowił cenne dopełnienie merytorycznej debaty naukowej.

Prof. dr hab. Edyta Głowacka-Sobiech, wybitna historyczka, romanistka i pedagożka, zaprezentowała podczas III Liberariów Gnieźnieńskich wykład pt. „Kobiety w historii czy historia kobiet?". Wystąpienie stanowiło dogłębną analizę roli kobiet w dziejach oraz krytyczną refleksję nad ich miejscem w tradycyjnych narracjach historycznych. Prof. Głowacka-Sobiech podkreśliła, jak znacząco zmienia się obraz przeszłości, gdy spojrzymy na niego przez pryzmat kobiecych doświadczeń, oraz jakie wyzwania stoją przed edukacją historyczną w kontekście reprezentacji płci. Prelegentka, związana z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, wnosi istotny wkład w badania nad historią kobiet, edukacją oraz harcerstwem. Jest autorką licznych publikacji, w tym książek takich jak „Twórcy polskiego skautingu – Olga i Andrzej Małkowscy" czy „Niegodne historii? O nieobecności i stereotypowych wizerunkach kobiet w świetle podręcznikowej narracji historycznej w gimnazjum". Jako współzałożycielka i fundatorka Muzeum Historii Kobiet oraz współkuratorka wystawy „Naukowczynie – pierwsze kobiece kariery uniwersyteckie w Poznaniu" aktywnie działa na rzecz upamiętnienia dorobku kobiet w nauce i kulturze. Jej wystąpienie w ramach Liberariów uwypukliło konieczność przedefiniowania historycznej narracji poprzez uwzględnienie kobiecych głosów i doświadczeń, które dotychczas były marginalizowane. Wykład zachęcił słuchaczy do krytycznej refleksji nad historią oraz do poszukiwania nowych metod pedagogicznych, które pozwolą na bardziej inkluzywne podejście do przeszłości.

Z kolei prof. Filip Kubiaczyk podczas swojego wystąpienia omówił mechanizmy, dzięki którym aktywność sportowa przyczynia się do budowania autonomii i sprawczości kobiet, szczególnie w kontekście sportów tradycyjnie zdominowanych przez mężczyzn. Wykład profesora Kubiaczyka zatytułowany „Kobieca piłka nożna jako przestrzeń emancypacji. Przypadek Hiszpanii" wzbogacił Liberaria o cenne, interdyscyplinarne spojrzenie na temat równouprawnienia kobiet w świecie zdominowanym przez męską narrację. Profesor Kubiaczyk, historyk kultury i specjalista w zakresie historii nowożytnej Hiszpanii, zaprezentował fascynującą analizę rozwoju kobiecego futbolu w tym kraju jako istotnego elementu współczesnych przemian społecznych i kulturowych. Podkreślił, jak piłka nożna stała się narzędziem emancypacji kobiet, umożliwiającym im przełamywanie tradycyjnych ról społecznych i zdobywanie podmiotowości, zarówno w sferze sportowej, jak i poza nią. Profesor Kubiaczyk przyjrzał się także historycznym uwarunkowaniom rozwoju piłki nożnej

kobiet w Hiszpanii oraz wpływowi tego zjawiska na szeroko pojętą kulturę hiszpańską. Jego wykład wprowadził uczestników w tematykę związku sportu z procesami społecznymi, stanowiącą ważną część dyskusji o roli kobiet w piłce nożnej i ich wpływie na zmieniające się społeczeństwo. Wystąpienie prof. Kubiaczyka, autora wielu książek naukowych i publikacji z zakresu wiedzy o społecznych kontekstach piłki nożnej, miało też charakter inspirujący – jako popularyzujące wiedzę historyczną i kulturoznawczą.

Prof. Anita Stefańska w swoim wystąpieniu „Arteterapia jako narzędzie wspierania dobrostanu kobiet" zaprezentowała wpływ działań artystycznych na psychologiczne i społeczne funkcjonowanie kobiet, ukazując sztukę jako przestrzeń wzmacniania podmiotowości. Prof. Stefańska, certyfikowana arteterapeutka i ekspertka w dziedzinie pedagogiki, przedstawiła arteterapię jako skuteczne narzędzie wspierające kobiety w różnych fazach życia, zarówno w okresach stabilności, jak i w sytuacjach kryzysowych. Podkreśliła znaczenie sztuki w budowaniu odporności psychicznej oraz w procesie terapeutycznym, we wspieraniu kobiet w radzeniu sobie z emocjonalnymi trudnościami. W swoim wykładzie zwróciła uwagę, że terapeutyczne aspekty twórczości pozwalają na lepsze zrozumienie siebie, wyrażenie trudnych emocji i odbudowanie wewnętrznej równowagi. Profesor Stefańska, współzałożycielka Stowarzyszenia Arteterapeutów Polskich KAJROS, podzieliła się swoimi bogatymi doświadczeniami w pracy z kobietami, pokazując arteterapię jako skuteczną metodę wsparcia w rozwoju i przezwyciężaniu kryzysów. Wykład był unikalną okazją do poznania praktycznych zastosowań sztuki w terapii i jej roli w procesach rehabilitacyjnych, zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Wykład dr Agnieszki Kulig, zatytułowany „Bohaterki codzienności – nauczycielki wobec wyzwań rzeczywistości PRL-u. Refleksje na podstawie filmu «Dzień dobry dzieci» Ireny Kamieńskiej", przybliżył trudną rzeczywistość kobiet w PRL-u, zwłaszcza nauczycielek, które musiały mierzyć się z wieloma wyzwaniami tamtej epoki. Dr Kulig, specjalistka w zakresie kulturowych aspektów samotności oraz twórczości filmowej, szczegółowo omówiła film Ireny Kamieńskiej ukazujący obraz nauczycielki, która staje w obliczu codziennych problemów w pracy z dziećmi w trudnych realiach PRL-u. Wskazała na rolę, jaką wówczas odgrywały kobiety w edukacji, oraz na ich wpływ na kształtowanie postaw młodego pokolenia. Doktor Agnieszka Kulig zwróciła uwagę na znaczenie twórczości dokumentalnej tamtego okresu, badając, jak film może pełnić rolę świadectwa społecznego i kulturowego. Przekaz jej wykładu dotyczył nie tylko roli edukacji, ale również codziennych zmagań nauczycielek, które mimo ograniczeń systemowych starały się wychować młodsze pokolenie w atmosferze niełatwych czasów PRL-u.

Ostatnim wystąpieniem sympozjum był referat mgr Kamili Kasprzak-Bartkowiak pt. „Gnieźnieńskie herstorie – studium przypadku", który rzucił światło na rolę kobiet

w kształtowaniu dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej. Prelegentka, znana z działalności dziennikarskiej i kulturalnej absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przedstawiła inspirujące przykłady kobiecych narracji wpisanych w historię Gniezna. Kamila Kasprzak-Bartkowiak, aktywistka społeczna i koordynatorka gnieźnieńskiego Klubu Krytyki Politycznej, zaprezentowała interdyscyplinarną analizę, w której ukazała, jak inicjatywy, takie jak cykl wystaw „Duchy transformacji…" czy „Społeczna historia Gniezna", przyczyniają się do wzbogacenia lokalnej pamięci zbiorowej o perspektywę kobiet. Prelegentka zwróciła uwagę na potrzebę rewizji tradycyjnych, androcentrycznych narracji historycznych, proponując w ich miejsce inkluzywne podejście uwzględniające głosy dotąd marginalizowane. Bazując na swoim doświadczeniu organizatorki Marszy Równości, Czarnych Protestów i innych progresywnych inicjatyw społecznych, Kasprzak-Bartkowiak podkreśliła, że narracje kobiece nie tylko wzbogacają pamięć zbiorową, ale także stymulują działania na rzecz równości i sprawiedliwości społecznej. Jej wystąpienie stanowiło inspirację do refleksji nad tym, jak herstorie – kobiece historie – mogą stanowić fundament lokalnej tożsamości opartej na różnorodności i inkluzywności.

Istotnym elementem programu III Liberariów Gnieźnieńskich była debata panelowa pt. **„**Podmiotowość kobiet w kulturze europejskiej. Historyczne konteksty i nowe perspektywy" moderowana przez mgr Agnieszkę Ziebarth. W dyskusji wzięli udział: prof. Edyta Głowacka-Sobiech, prof. Filip Kubiaczyk, mgr Kamila Kasprzak-Bartkowiak, dr Agnieszka Kulig oraz dr hab. Radosław Nawrocki. Paneliści, reprezentujący różnorodne dyscypliny naukowe, podjęli temat podmiotowości kobiet w kontekście szerokiego wachlarza zjawisk kulturowych i historycznych. Dyskusja koncentrowała się na roli emancypacji kobiet zarówno w przeszłości, jak i współcześnie w rozmaitych obszarach – od sportu, przez historiografię, aż po analizę ról społecznych.

Debata rozwinęła się wokół zagadnienia zmieniającej się roli kobiet w społeczeństwie europejskim, a także roli, jaką historia i kultura odgrywają w kształtowaniu ich podmiotowości. Uczestnicy wskazali na konieczność rewizji dotychczasowych narracji historycznych, które często marginalizowały aktywny udział kobiet w kluczowych dla społeczeństw momentach. Poruszono również temat wpływu współczesnych wyzwań, takich jak nierówności w dostępie do zasobów czy reprezentacja kobiet w mediach i kulturze masowej, na kształtowanie się ich tożsamości oraz problematykę równouprawnienia. Debata była doskonałą okazją do pokazania, jak kultura, historia oraz sport – jako przestrzenie emancypacji – tworzą złożony obraz podmiotowości kobiet w społeczeństwie europejskim, zarówno w kontekście przeszłości, jak i współczesnych zmagań o równouprawnienie i pełne uznanie roli kobiet w życiu publicznym. Rozmowa panelistów o zróżnicowanych perspektywach i doświadczeniach naukowych stała się punktem wyjścia do refleksji nad wciąż

aktualnymi wyzwaniami, które stoją przed współczesnymi kobietami w różnych obszarach życia społecznego.

III Liberaria Gnieźnieńskie stanowiły wyjątkową przestrzeń do refleksji nad podmiotowością kobiet w kulturze europejskiej. Tematyka konferencji obejmowała nie tylko przeszłość, ale i aktualne wyzwania związane z kształtowaniem roli kobiet w społeczeństwie. Prezentowane referaty nie ograniczały się do analizy teoretycznej, lecz omawiały również konkretne inicjatywy, mające na celu wzmocnienie pozycji kobiet w nauce, kulturze, a także w sferze publicznej. Wykłady prof. Edyty Głowackiej-Sobiech, prof. Filipa Kubiaczyka czy mgr Kamili Kasprzak-Bartkowiak dostarczały nowych, interdyscyplinarnych perspektyw, ukazujących kobiety jako aktywne uczestniczki przemian społecznych, kulturowych i politycznych. Dyskusja podczas debaty panelowej, moderowanej przez mgr Agnieszkę Ziebarth, stanowiła ważny punkt odniesienia w kontekście współczesnych wyzwań związanych z emancypacją kobiet. Podkreślono znaczenie takich przestrzeni jak sport czy edukacja w procesie kształtowania tożsamości i promowania równouprawnienia.

III Liberaria Gnieźnieńskie zyskały uznanie również ze strony władz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Rektor UAM, prof. Bogumiła Kaniewska, podczas posiedzenia Senatu uczelni, i prof. dr hab. Katarzyna Dziubalska-Kołaczyk, Prorektor ds. Nauki UAM. podczas posiedzenia kolegium dziekańsko-rektorskiego, wyraziły uznanie dla konferencji – zarówno wysokiego poziomu merytorycznego, jak i organizacyjnego. Dodatkowo, z inicjatywy organizatorów wydarzenia, nawiązana została współpraca pomiędzy Panią Rektor prof. dr hab. Katarzyną Dziubalską-Kołaczyk a Zastępczynią Dyrektora Zakładu Karnego, ppłk Karoliną Mantey-Sekulską, w zakresie promocji języka równościowego w służbach więziennych, co stanowi cenny, praktyczny rezultat sympozjum. W ten sposób Liberaria stały się nie tylko forum wymiany myśli akademickiej, ale także impulsem do działań na rzecz realnej zmiany w różnych obszarach życia społecznego, co dowodzi ich znaczenia i wpływu na rozwój współczesnej kultury akademickiej i społecznej.

III Liberaria Gnieźnieńskie zakończyły się podsumowaniem, które podkreślało wagę poruszonej problematyki oraz wartość samego wydarzenia. Sympozjum, jako część cyklu Liberariów, w pełni wpisuje się w tradycję organizowania forum wymiany myśli, które nie tylko promuje wiedzę i naukę, ale również angażuje lokalną społeczność w debaty na tematy o charakterze uniwersalnym. Tegoroczna edycja stanowiła okazję do podjęcia szerokiej refleksji nad historią i współczesnymi wyzwaniami związanymi z równouprawnieniem. Wnioski z dyskusji i wygłoszonych referatów jasno wskazują na konieczność dalszego zgłębiania tej tematyki z różnych perspektyw, zarówno naukowych, jak i praktycznych. Jak zauważyła jedna z uczestniczek debaty, rozmowa o historii kobiet to nie tylko próba powrotu do przeszłości, ale także refleksja nad teraźniejszością i projektowanie przyszłości. Takie podejście

jest szczególnie istotne w kontekście wyzwań, przed którymi stoi współczesne społeczeństwo, dążące do pełnej równości płci.

Liberaria potwierdziły, że tematyka związana z podmiotowością kobiet wciąż cieszy się dużym zainteresowaniem, a potrzeba dalszych badań w tym obszarze jest wyraźna. Wydarzenie wykroczyło poza ramy czysto akademickie, angażując także lokalną społeczność, co stanowi dowód na rosnącą świadomość społeczną i potrzebę dialogu na temat równouprawnienia. Podjęte przez uczestników sympozjum refleksje mogą stanowić punkt wyjścia do kolejnych inicjatyw mających na celu szerzenie wiedzy o historii kobiet i ich roli w kształtowaniu współczesnych struktur społecznych.

Podsumowując, III Liberaria Gnieźnieńskie nie tylko spełniły swoje założenia jako wydarzenie naukowe, ale także przyczyniły się do rozwoju współpracy między środowiskiem akademickim a lokalnymi społecznościami. Organizatorzy wyrazili nadzieję na kontynuację cyklu Liberariów, który dzięki badaniom interdyscyplinarnym, może inspirować do dalszych poszukiwań naukowych i pełnić funkcję platformy do dyskusji nad najistotniejszymi wyzwaniami współczesności.

Bibliografia

Ziebarth A. 2023, Praktyczne wykorzystywanie zasobów i kompetencji Biblioteki Instytutu Kultury Europejskiej UAM w realizacji oferty kulturalno-edukacyjne", Studia Europaea Gnesnensia, 25, s. 271–285.